

การทำสงครามระหว่าง ปัตตานี,อยุธยา และกรุงเทพฯ โดยมี นครศรีธรรมราช รับบทเป็นคนทรยศ

ชาติ ศิลปรัตน์

ในแบบเรียนกระทรวงศึกษาธิการไม่เคยบอกเด็กนักเรียนว่า ปัตตานีกับอยุธยาเคยทำศึกสงครามกันเพื่อรักษาเอกราชและแย่งชิงความเป็นใหญ่ ทำไมถึงไม่บอกคุณกลัวอะไร ทำไมถึงไม่สอนเด็กว่ากองทัพปัตตานีเคยยกทัพเรือไปตีถึงราชสำนักอยุธยาในสมัยพระมหาจักรพรรดิ ทำไมไม่บอกว่าอยุธยาเคยส่งกองทัพทำศึกกับปัตตานี ๓ ครั้ง แต่แพ้กลับไปทั้ง ๓ ครั้งคุณปกปิดไว้ทำไม การเรียนการสอนประวัติศาสตร์จะต้องว่ากันตรงไปตรงมาการแก้ปัญหา ระดับชาติจะง่ายขึ้นมันเสียหายตรงไหนที่อยุธยาเคยแพ้ปัตตานี?!!

การเกิดขึ้นของคำว่า ปัตตานี

ตำนานกล่าวว่ามีชาวประมงสูงอายุที่เก่งกล้าสามารถในการหาปลาขายฝั่งคนหนึ่งชื่อ ตานี เป็นที่นับหน้าถือตาของชาวประมงรุ่นลูกหลาน จึงเรียกชายคนนี้ว่า “พ่อ - เปาะ” หรือ “เปาะ” ซึ่งเป็นภาษาอิสลาม “เปาะตานี” พ่อตานี ต่อมาคำว่าเปาะก็กลายเป็น ปัตตานีไม่ใช่เพี้ยนหรือลากเข้าความ แต่นักวิชาการมุสลิมเขาเชื่อเช่นนั้นซึ่งดูดีและเข้าใจง่ายมากกว่าเหตุผลอื่น

เมืองตานีตรากระต่าย

ในปี พ.ศ.๑๗๗๓ พระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราชา (พงษาสุระ) ประกาศอิสรภาพ จากลังกา ขอม ไชยา และชาวต่างประเทศหลักที่ ๒๔ วัดเสมาเมือง บอกว่า เมือง ๑๒ นักขัตร์ ซึ่งเป็นเมืองบริวารในขณะนั้นมีเมืองตานีอยู่ด้วย โดยใช้รหัสตรากระต่ายแสดงว่า เมืองเปาะตานีเกิดมาก่อน พ.ศ.๑๗๗๓ เก่งกว่าปีเกิดของกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.๑๘๘๓ ถึง ๑๒๐ ปีก็แสดงว่า กระต่ายคนละเบอร์ ดังนั้น การที่อยุธยาแพ้ศึกปัตตานีก็คิดว่า หยวนๆกันไปของธรรมดาของสงครามฝ่ายไหนเข้มแข็งกว่า อาวุธดีกว่า ยุทธศาสตร์เหนือกว่าก็ชนะไปก็เท่านั้น เป็นบทเรียนและพิชัยสงครามที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อการได้เปรียบครั้งต่อไปไม่เสียหายอันใด เพราะสงคราม คือ “กลราชปัญญา” ที่กษัตริย์ราชา (นักรบ) สมัยนั้นต้องมีอาจารย์และมีสำนักเรียน

ที่มาของชาวปัตตานี

นักวิชาการมุสลิมเชื่อว่า ชาวมลายูที่ปัตตานีมาจากอาณาจักรอหะหมัดในเกาะสุมาตรา อพยพทางเรือเพื่อการประกอบอาชีพหาปลาขายฝั่ง มาผสมผสานกับชนเผ่าฮินดูที่มาตั้งรกรากอยู่ก่อนกลายเป็นชุมชน ๒ สายพันธุ์ ไม่นับรวมพวกเงาะซาไกที่เป็นคนเผ่าพื้นเมืองเดิม ทำให้เกิดเมือง ฮินดูมากมายบนแหลมมลายูก่อนจะเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลามกันหมดในสมัยต่อมา และมีหลักฐานยืนยันว่าจากความสามารถในการเดินเรือทางทะเลทั้งชาวมลายูและฮินดูไปทุกน่านน้ำ ทำให้ฮินดู - มลายูกลุ่มหนึ่งไปสร้างอาณาจักรจามปาในเวียดนามที่นับถือเทพเจ้าแบบพราหมณ์ แต่ก็ยังยืนยันความ เป็นเลือดมลายูในบางส่วน

นครศรีธรรมราชคือนักแสดง

ในความคิดรวบยอด ณ ตรงนี้ขอบอกว่า นครศรีธรรมราชกลุ่มชนดั้งเดิมผสมชวาและกลิงคราชบุรี จากอินเดียมีบทบาทมายาวนานประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าปีขึ้นจึงปรากฏตัวตนอยู่ในบันทึกทุกหน้าของประวัติศาสตร์ไทย และเนื่องจากนครศรีธรรมราชมีประสบการณ์สูงมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้แสดงได้ทุกบทบาท เช่น **บทนักปราชญ์** บทนางรำ บทกษัตริย์ผู้หญิง บทมหาราชผู้ยิ่งใหญ่ที่กระเดื่องดังหัวเอเชีย บทนักทำศิลาจารึก บทนักเดินเรือ บทนักค้าขายทางทะเล บทนักค้าช้างข้ามมหาสมุทรอินเดีย บทนักปกครอง บทนักการทูต บทมหาพราหมณ์ปุโรหิต บทพิธีกรรมเช่นเซวคา บทนักก่อสร้าง เช่น ก่อสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ ๔ ครั้ง บทนักรบทางบกและทางทะเล บทนักการศาสนาพุทธ บทคนหัวหมอบ บทนักต่อเรือ บทนักเชื่อมประสานระหว่างนครรัฐ และสุดท้ายขออนุญาตพูดว่า ไม่เป็นการยากอันใดที่จะแสดงบทคนทรยศ เยี่ยมจริงๆ เล่นได้ทุกบท

อิสลามยatra

ขณะที่เขียนบทความนี้ผู้เขียนได้เขียนเรื่อง “กำเนิดศาสนาอิสลาม” ถูกขึ้นเกิดโมหมัด ลงชื่อ เทพกาเบรียล พ.ศ.๑๑๑๓ เสร็จไปแล้วแต่ยังไม่ได้พิมพ์เป็นตัวพิมพ์ ในเรื่องนั้นมีเมืองอยู่เหนือเมืองเมดินา ซึ่งเป็นดินแดนอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร นับถือรูปเคารพและเป็นการบวงสรวงผู้เขียนสันนิษฐานว่าเป็นรูปพระแม่เจ้าอุมา จากอินเดีย พระนบีโมหมัดไปขอร้องเขาให้เลิกบูชารูปเคารพตามแนวทางของอิบบราฮิมในอดีต แต่ทำไมไม่สำเร็จ จึงถอยกลับมาตั้งหลักใหม่ แต่ต่อมาศาสนาอิสลามมีกำลังรุนแรงขึ้น จึงมีอิทธิพลทางปรัชญาความเชื่อครอบคลุมคาบสมุทรอาหรับไหลบ่าเข้าอินเดีย ทำลายมหาวิทยาลัย นาลันทา มหาวิทยาลัยศึกษาศาสนาพุทธในอินเดียใต้ ที่สร้างเมื่อ พ.ศ.๙๙๗ และประมาณปี พ.ศ.๑๔๔๓ พ่อค้าชาวอาหรับที่นับถือศาสนาอิสลามเข้ามาค้าขายในเมืองเดคาร์ท บนแหลมมลายูแห่งแรกและแผ่ขยายประเพณีมุสลิมมากขึ้นความเป็นฮินดูพุทธก็ค่อยๆ หายไป

ประมาณปี พ.ศ.๑๔๕๖ กษัตริย์มลายูอินโดงค์หนึ่งครองแหลมมะละกา มีพระนามว่าเจ้าชาย ปรเมศวร เชื้อสายจากอาณาจักรมัชฌาปาหิต ได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเพราะมีอิทธิพลทางการค้าทางทะเลมาก ในพระนามใหม่ว่า “สุลต่านมูฮัมหมัด ชาห์” ต่อมา “มหาวังสา” แห่งเดคาร์ทเข้ารับเป็นมุสลิมในพระนามใหม่ว่า “สุลต่านมันตุรชาห์”

ตามพรลิงค์มีหลายเมือง

ตามที่สนะของ ดร.ธรรมทาส พานิช นักประวัติศาสตร์ ศรีวิชัยโบราณบอกว่า ตามพรลิงค์เป็นชื่อศักดิ์สิทธิ์ จึงมีเมืองหลายเมือง นำไปใช้เช่นไชยากี่เคยชื่อ เวียงสระก็เคยชื่อ เดคาร์ทในมลายูก็เคยชื่อสมัยเป็นฮินดูพุทธ คือประชาชนนับถือพราหมณ์และพุทธรวมกันดังนั้น “โกตามะหฺลิษย์” ใน อ.ยะรัง ที่ปกครองรัฐปาหัง เดคาร์ท กลับต้นเมืองตานี ก่อนเป็นรัฐปัตตานีน่าจะเป็น “ตามพรลิงค์” แต่ออกเสียงแบบแขกไป สุดท้ายคำว่า ตามพรลิงค์ มาเป็นชื่อประจำของนครศรีธรรมราชประมาณ พ.ศ.๑๖๕๐ - ๑๘๓๗ ซึ่งเป็นยุคกษัตริย์ยุคสุดท้ายของนครศรีธรรมราช

“โกตามะหฺลิษย์” อยู่ห่างจากฝั่งทะเลนับ ๑๐ กิโลเมตร ซึ่งเป็นปกติธรรมดาของเมืองคนไทยในอดีต เมื่อมีชาวเลอพยพเข้ามาอยู่อาศัยแถบชายฝั่งมากขึ้น มีการค้าขายแลกเปลี่ยนมากขึ้นจึงเกิดเมืองค้าขายชายทะเล การตั้งเมืองปัตตานีจึงเกิดขึ้นแทนเมืองโกตามะหฺลิษย์ โดยราชาศรีวังสาเอง จากนั้นไปก็เป็นรัฐปัตตานีที่พ่อค้าจากทั่วโลกรู้จักและแวะค้าขาย ด้วยปัตตานีเป็นเมืองท่าที่ตรงไปญี่ปุ่นและอยุธยาได้ไม่ยาก หากพ่อค้าไม่พอใจระบบการค้าของนครศรีธรรมราชก็จะแวะค้าขายสินค้าที่ปัตตานีเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการ “แจกถูก” สินค้าไป

แหลมมลายูใต้ ซวา สุมาตรา แหลมมลายูเหนือ ทะเล ๒ ฟากฝั่งทั้งทะเลจีนใต้และทะเลอันดามัน พร้อมกับการบริการเดินบกข้ามฟากสมุทรด้วยช้างและลูกหาบทำให้ปัตตานีที่เวอร์ชันมากทันที สิ่งก็ตามมาคือ ความร่ำรวยและการพัฒนากำลังทหารและอาวุธที่ทันสมัย เช่น ทำปืนใหญ่ขายให้ญี่ปุ่นทำกริช อาวุธประจำกายขายให้ผู้เป็นมุสลิมทั่วไป หรือทำดาบอาหรับเป็นรูปโค้ง เป็นต้น

อาการโรคเรื้อน

ตอนก่อเกิดรัฐปัตตานีกษัตริย์หรือราชาศรีวังสาแม้จะใช้คำว่า ราชยา แบบมลายูแต่ยังนับถือศาสนาฮินดูพุทธ อยู่ตกมาสมัยราชยาอินทिरา ผู้โอรสครองราชย์เป็นโรคผิวหนังอย่างแรง คือ โรคเรื้อนผิวหนังปริแตกหมอลวงรักษาไม่หาย

ตามปกติโรคเรื้อนจะมี ๒ ชนิด คือ ชนิดประสาทกับชนิดผิวหนัง ชนิดผิวหนังจะมีตุ่มแฉกที่เรียกกัดกินผิวหนังจากระยะเริ่มเป็นจนปรากฏอาการจะใช้เวลาถึง ๕ ปี แต่โรคเรื้อนชนิดประสาทเมื่อเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผลจะเข้าสู่เส้นประสาทโดยเริ่มต้นที่ปลายประสาทมือ หรือ เท้าหรือกระดูกอ่อนแถวขาโครงหรือจมูกจะแสดงอาการชัดเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วประมาณ ๒๐ ปี นับว่าน่ากลัวมากโดยกัดกินกระดูกอ่อนจากภายในทำให้นิ้วมือนิ้วเท้าหลุดสั้นตั้งจมูกยุบตัว กล้ามเนื้อแห้งลง วิธีตรวจของแพทย์จะตัดเนื้อเยื่อที่หลังใบหู หรือใต้ขาหนีบไปวิเคราะห์ในห้องแล็บ แต่วิธีที่ง่ายที่สุด คอยดูกล้ามเนื้อระหว่างหัวแม่มือกับนิ้วชี้ทั้ง ๒ ข้างอยู่เสมอหากมันเริ่มยุบหดหายไปก็รีบตะลิตาหนีอกไปหาหมอเอาเองนะจะไม่มีใครช่วยเธอ!!

ปัตตานีนับถืออิสลาม

พ่อค้าชาวฮินดูหรือโจทพหิมพในอินเดียได้ผู้ชำนาญในการเดินเรือด้วยคิดว่า มหาสมุทรอินเดียเป็นบ้านทางทะเลของตนเข้าโจมตีเมืองปาไซบนเกาะสุมาตรา ทำให้พี่น้องมุสลิมจากปาไซอพยพมาอยู่เมืองปัตตานีมากขึ้น มีนักกฎหมายและหมอยาวิเศษมาด้วยคนหนึ่งคือ “เซตซาฟายุดดิน” มาตั้งคลินิกรักษาโรคต่างๆ ในเมืองปัตตานี คราวนี้เข้าเรื่องพุทธเปลี่ยนเป็นอิสลาม

ราชยาอินทिरา โอรสราชยาวังสาขึ้นครองราชย์ปัตตานีเป็นโรคเรื้อนชนิดผิวหนัง หมอลวงรักษาไม่ได้ เซตซาฟายุดดินอาสารักษาให้แต่คำรักษาคิดแปลกกว่า หมอคนอื่นทั่วโลกโดยมีชื่อแม้ว่าหากรักษาหายให้ราชยาอินทिरา เข้ารีตนับถือศาสนาอิสลามประมาณ พ.ศ.๒๐๒๐ ราชยาอินทिरาเข้ารีตทำให้ประชาชนพลอยเข้ารีตนับถือศาสนาอิสลาม ราชยาอินทिरาแห่งปัตตานีแต่งตั้งหมอวิเศษให้เป็น “ดาโต๊ะศรีราชาพะกั” แปลว่าผู้รู้ทางศาสนาอิสลาม

ทำไมไทยนครศรีธรรมราชหรือไทยอยุธยาไม่ส่งหมอไปรักษา เพื่อที่ปัตตานีไม่เป็นอิสลาม หรือ สำนักพรหมณ์เขาอ้อ พัทลุงที่มีคัมภีร์ยามาจากอินเดียมากมายไม่ไปรักษา หรือการสื่อสารการคมนาคมในขณะนั้นยังอยู่ในวงแคบ เพราะราชยาอินทिरาเพียงแต่ให้ทหารออกป่าประกาศหาหมอรักษาแบบตีฆ้องร้องป่าวเหมือนในเรื่องจักรๆ วงศ์ๆ เท่านั้น จึงไม่รู้มาถึงหมอสุมโนไพรวิเศษที่เขาอ้อ แสดงว่าการสื่อสารเนื้อหาบกพร่องทำให้การเมืองการปกครองเปลี่ยนรูปแบบไปเลย เช่น

รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ.๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ เขียนว่า “การสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบมิให้ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่า กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบหรือเคยกระทำการอื่นทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองเด็ดขาด” ผู้เขียนอ่านแล้วคิดว่ามันลำเอียงนะ หากไม่ลำเอียงหรือการสื่อสารในเนื้อหาไม่บกพร่องต้องเขียนวรรคหลังว่า “.....หรือนักการเมือง

ที่บอยคอตการเลือกตั้งตามวิธีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยหรือใช้คนอื่นให้กระทำการขัดขวางเขต, หน่วยเลือกตั้งไม่ให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเด็ดขาด” ท่านผู้อ่านจะว่าอย่างไร จากการสื่อสารในเนื้อหาบทพร้อม ส่อให้สันนิษฐานได้ว่า การเลือกตั้งครั้งต่อไปตามรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่สุดต้องมีปัญหาทางการเมืองการปกครอง ตามหลังมาอีกเป็นกระบวน ไปหยุดลงที่สถานีใดก็ยากที่จะแสดงความคิดเห็น

การทำลายรูปเคารพ

เมื่อประชาชนทั้งหมดนับถือ ศาสนาอิสลามในปัตตานีพร้อมทั้งเจ้าเมืองการทำลายรูปเคารพในศาสนาฮินดู พุทธทั้งเมืองก็ถูกทำลายไปด้วย เหมือนหัวหน้าทหารอิสลามนั่งบนหลังม้าพร้อมชุดดาบขึ้นหน้ามหาวิทยาลัยนาลันทา แล้วถามว่า ในมหาวิทยาลัยมีรูปพระนบีไหมหัดหรือไม่ ถามเป็นการทำแค้นหรือประชดประชันแต่ไม่มีความคิดว่าจะมีได้อย่างไรด้วยเขานับถือศาสนาพุทธ เมื่อมีคนตอบว่าไม่มีกองทหารก็บุกทำลายและเผามหาวิทยาลัยจนราบคาบ เหมือนกับพวกภูตลีบันทำลายพระพุทธรูปามิยันในอัฟกานิสถานเช่นกัน

ตามสุหฺร่าหรือมัสยิดพวกมุสลิม จะนับถือความว่างเปล่าเป็นพระเจ้าแต่ในความเป็นจริงศาสนาอิสลามนับถือ วัตถุ ๑ เดียว ศาสนาอิสลามกำหนดให้มุสลิมทั่วโลกนับถือ “ก้อนหิน” ก้อนเดียวคือ อุกกาบาตชาวหินกะอาบ่าห์ ซึ่งเทพกาเบรียลนำมาให้ประมาณ พ.ศ. ๔๐๐ โดยมีติกแห่งสี่เหลี่ยมสีดำเป็นที่คุ้มกันอยู่ภายนอก ดังนั้นในชีวิตนี้ ผู้นับถือศาสนาอิสลามคือ มุสลิมที่ดีมีภารกิจ ๒ อย่าง ที่ต้องทำให้ได้คือ

๑. ไปนมัสการหินกะอาบ่าห์ที่เมืองเมกกะ ประเทศอาหรับ

๒. ต้องอ่านคัมภีร์อัลกุรอานออก หากอ่านไม่ออกถือว่าเป็นบาป ดังนั้นเด็กๆ มุสลิมต้องเรียนภาษายาวี หรือภาษาอาหรับในปอเนาะ

ดร.นักวิชาการมุสลิม คนหนึ่งในระดับนานาชาติมีทัศนะว่าชาวมุสลิมควรเปิดใจให้กว้างมากขึ้นกว่าในอดีต เพื่อทำตัวให้เข้ากับสังคมโลกให้ได้มากกว่านี้ด้วยในบรรยากาศของสังคมโลกความไม่มีศาสนาหรือความเท่าเทียมกันในสังคมจะได้รับการยอมรับมากกว่าไปเน้นหรือให้ความสำคัญกับศาสนาหนึ่งศาสนาใดเป็นการเฉพาะ

บทบาทใหม่ของรายาอินทิดา

เมื่อรายาอินทิดาได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ก็ราชาภิเษกอีกครั้งเป็น สุลต่านมุฮัมมัดซาด์ เรียกตำแหน่ง ประธานองคมนตรีว่า “ดาโต๊ะ” พระกรณียกิจชิ้นแรกของสุลต่านปัตตานี คือ

๑. การส่งคณะทูตไปสัมพันธ์ไมตรีกับสุลต่านมะหฺมุดซาด์ แห่งมะละกาผู้เป็นสุลต่านแขกองค์แรก ประมาณ พ.ศ.๒๐๒๒ ตรงกับปลายรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ กษัตริย์องค์ที่ ๘ แห่งกรุงศรีอยุธยา

๒. ในปีต่อมาประมาณ พ.ศ.๒๐๒๓ สุลต่านมุฮัมมัดซาด์แห่งปัตตานีได้ส่งคณะทูตไปเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี กับกรุงศรีอยุธยาในตอนปลายแผ่นดินกษัตริย์องค์ที่ ๘

นับว่าสุลต่านมุฮัมมัดซาด์ แห่งปัตตานีมี “กลราชปัญญา” อย่างสูงส่งเพราะมะละกาเป็นศูนย์กลางของการค้าทางทะเล และจุดศูนย์กลางระหว่างประเทศอินเดียกับจีนและระหว่างประเทศทางซีกโลกตะวันตกกับประเทศทางซีกโลกตะวันออก เมื่อรู้ข่าวว่าปัตตานีเป็นนครรัฐอิสระทางทะเลมีความเหมาะสมทางภูมิศาสตร์และมีผู้คนหลายเชื้อชาติหลายที่มาเหมาะแก่การค้าขายสินค้านานาชนิดก็มุ่งมานครรัฐปัตตานีทันที

เหมือนกับกรุงศรีอยุธยาที่เป็นศูนย์กลางการค้านานาชาติทางทะเลไม่ว่า โปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ ฝรั่งเศส จีน อินเดีย ชวา เปอร์เซีย ฯลฯ ดังนั้นเมื่อคณะทูตนครรัฐปัตตานีส่งคณะทูตไปเปิดตัวว่า “พร้อม” ทำให้ชาติต่างๆ

ที่เคยผ่านปัตตานีเห็นจะต้องแวะปัตตานีเสียหน่อย ก็ยิ่งทำให้นครรัฐปัตตานีเป็นศูนย์กลางการค้าทางทะเลได้ไปชั่วแคว้นคืบ นับว่าไม่เลวในการเปิดตัวครั้งแรก

ชาวโปรตุเกสยุโรปชาติแรก

ในปี พ.ศ.๒๐๕๙ กลางรัชกาลที่ ๑๐ แห่งกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เสด็จเสด็จมาปัตตานี ๒ เรือสินค้าชาวโปรตุเกสจากมะละกา ๒ ลำ เข้ามาสู่เมืองปัตตานีแล้วเข้าเฝ้าสุลต่านโปรตให้โปรตุเกสสร้างสถานีการค้าที่ปัตตานีได้ ส่วนกรุงศรีอยุธยาโปรตุเกสได้เข้ามาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๐๕๔ ตอนกลางรัชกาลที่ ๑๐ หลังจากโปรตุเกสจากอินเดียได้เข้ายึดครองมะละกาด้วยสงครามที่มาอาวุธเหนือกว่า เช่น ปืนใหญ่ประจำเรือ ปืนไฟประจำกายพลทหาร เป็นต้น

ชาวโปรตุเกสในปัตตานี

นักประวัติศาสตร์ไทยบางคนกล่าวอย่างไม่เกรงพระทัยกษัตริย์ว่า ยามใดพม่ามีเงินจ้างชาวโปรตุเกสให้เป็นทหารในกองทัพได้มากพม่าก็ชนะ แต่ยามใดไทยอยุธยาจ้างชาวโปรตุเกสช่วยรบได้มากกว่าพม่าไทยก็ชนะพม่าท่านผู้อ่านจะว่าอย่างไร

ในปี พ.ศ.๒๐๘๑ ตรงกับแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าไชยราชาธิราชตอนปลาย กษัตริย์องค์ที่ ๑๓ แห่งกรุงศรีอยุธยา หัวหน้าชาวโปรตุเกสกลุ่มใหม่ชื่อ Pinto เข้าไปในนครรัฐปัตตานีพบว่า มีฝรั่งชาวโปรตุเกสอาศัยอยู่ก่อนแล้วประมาณ ๓๐๐ คน รวมทั้งชาวจีน ญี่ปุ่นอินเดียชาวสยาม โดยเฉพาะพ่อค้าชาวญี่ปุ่นได้เปิดกิจการค้าเดินเรือทะเล เป็นประจำจากญี่ปุ่นมาสู่ปัตตานี และจากปัตตานีไปญี่ปุ่น แม้แต่สินค้าจากกรุงศรีอยุธยาก็ต้องผ่านเมืองท่าปัตตานีเสียก่อนเพื่อเสียด่านและจัดระบบระวางการบรรทุกเสียใหม่

สุลต่านปัตตานีองค์ที่ ๓

รายาอินทราหรือสุลต่านมุฮัมหมัดซาลิมมีโอรสธิดา ๓ พระองค์ คือ

๑. รายนมูซอซอฟาร์ครองราชย์แทนพระบิดาเป็นสุลต่านมุซอซอฟาร์ซาลิมสุลต่านองค์ที่ ๓
๒. รายนันโทวี พระอนุชาสุลต่านที่ ๓ เป็น มหาอุปราช
๓. รายนายาอิซหะห์ พระธิดาอภิเษกกับรายาลาสุดดินแห่งเมืองสาย(ต่อมาคืออำเภอสายบุรี)

คณะทูตไปอยุธยาครั้งที่ ๒

ประมาณปี พ.ศ.๒๑๐๕ ตรงกับรัชกาลที่ ๑๕ แห่งกรุงศรีอยุธยา สมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ สุลต่านมุซอซอฟาร์ แห่งปัตตานีเสด็จเยือนอยุธยา เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีโดยมอบเมืองไว้กับพระมหาอุปราชเสด็จโดยกองทัพเรือ แต่ฝ่ายกษัตริย์อยุธยาให้การต้อนรับไม่ดีเท่าที่ควรด้วยคิดว่า สุลต่านแห่งปัตตานีมีฐานะดียกกว่าพระองค์ที่เป็นพุทธราชาและเทวราชในหมู่มนุษย์ ทำให้สุลต่านเสด็จกลับอย่างน้อยพระทัย แต่กษัตริย์อยุธยาก็ยังพระราชทานข้าหาสทั้งชายหญิงที่เป็นพม่าและขอมอย่างละ ๕๐ คน กลับไปใช้ที่ปัตตานี

เมื่อมาถึงปัตตานีโปรดให้ข้าหาส ๒ กลุ่มนี้ไปอาศัยอยู่ด้วยกันบางคนได้บวชเป็นพระภิกษุสร้างกุฏิหรือกอดิในภาษาแขกจนปัจจุบันยังมีหมู่บ้านกอดิปรากฏอยู่

ศึกปัตตานีครั้งที่ ๑

เมื่อสมเด็จพระเพ็ชรราชา สาลิกขาทขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ได้ปูนบำเหน็จให้แก่ขุนทหารที่ช่วยกันชิงราชย์มาถวาย เช่น ขุนอินทรเทพ รองเจ้ากรมพระตำรวจย้ายไปครองเมืองนครศรีธรรมราช

เป็นเจ้านครในตำแหน่ง เจ้าพระยาศรีธรรมมาโคกราช ขุนพิเรนทรเทพเป็นสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชเจ้าครองพิษณุโลก (พระบิดาพระนเรศวร) และเจ้านครนี้ได้สร้างวัดประจำหัวเมืองเป็ยตคือวัดเป็ยตในปี พ.ศ.๒๑๐๙

ในปี พ.ศ.๒๑๐๖ สุลต่านมูซอซอฟาร์ชาห์ทรงทราบว่า พม่ายกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาในสงครามข้างเผือก จึงกรีธาทัพเรือประมาณ ๒๐๐ ลำเศษ ทหารประมาณ ๑,๐๐๐ คน หุยิง ๑๐๐ คน พร้อมอาวุธครบมือ เพื่อล้างแค้นความอับอายที่กษัตริย์อยุธยาไม่ให้เกิดริพระองค์การศึกครั้งนี้ มหาอุปราช เสนาบดีคนสำคัญ และแม่ทัพทุกเหล่าร่วมเสด็จด้วยซึ่งมีสถานการณ์เกิดขึ้น ดังนี้

๑. พม่ากำลังล้อมกรุงศรีอยุธยา
๒. กองทัพปัตตานีโจมตีพระราชวังชั้นในทันที
๓. ปิดล้อมพระราชวังสำเร็จ กำลังจะเข้าไปเคลียร์พื้นที่
๔. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เสด็จหนีไปอยู่เกาะพราหมณ์ โดยเสด็จออกทางประตูลับ
๕. กองทหารรักษาวังและองครักษ์ ๓๐๐ นาย ถูกส่งมาจาก ประตูหน้าเมืองที่กำลังทำสงครามกับพม่า มาคุ้มครององค์กษัตริย์
๖. การรบเกิดขึ้นเป็นสามารบ กองทัพปัตตานีเห็นท่าจะสู้รบเสียที จึงหนีลงเรือกลับทันที
๗. สุลต่านมูซอซอฟาร์ชาห์ ถูกอาวุธอาการสาหัสสิ้นพระชนม์ เมื่อเรือมาถึงปากอ่าวไทยแล้วฝังพระศพไว้ที่นั่น (ต้องไปหา)

สาเหตุที่พ่ายแพ้

ในการศึกครั้งนี้สาเหตุที่ทำให้กองทัพปัตตานีพ่ายแพ้ตีความและวิเคราะห์ได้ว่า

๑. ขาดการฝึกฝนในการรบเช่น การฝึกซ้อม อาวุธไม่ดี กำลังพลน้อย ไม่เคยทำสงครามในระยะประชิด
๒. ไม่มีการวางแผนในการทำสงคราม เช่น ไม่มีแผนผังไม่มี “นกต่อ” หรือ ไล่ตีก คอยนำร่องบอกสถานที่และบุคคลให้ละเอียด เขาผู้หุยิงมาในกองทัพตั้ง ๑๐๐ คน เขามาทำไมเป็นตัวถ่วงในการสงครามหรือเปล่า
๓. ไม่มีประสบการณ์ในการรบในที่แคบ ไม่เหมือนฝ่ายอยุธยาเคยชิงราชย์กันบ่อยส่วนมากยึดพระราชวังได้ก็ได้แล้ว ดังนั้นค่อนข้างจะชำนาญในการรบในที่จำกัดและคุ้นเคยสถานที่
๔. กองทัพปัตตานีมาด้วยความคิดว่า พระเจ้าอยู่อย่างเขา แต่ทหารอยุธยากำลังมันส์มาจากการรบกับพม่า ซึ่งอยู่ไกลเมื่อมาเจอศัตรูในระยะประชิดก็ฆ่าฟันด้วยกำลังฮึกเหิม แรงปะทะของกองทัพเลยเหนือกว่า
๕. ไปทำศึกกับอยุธยาด้วยความอับอายว่า อยุธยาดูถูกดูหมิ่นฐานะของตนจึงประเมินกำลังของข้าศึกต่ำไป โดยไม่ได้ศึกษาให้รู้จริงถ่องแท้ว่าอยุธยาคือใคร

สุลต่านปัตตานีองค์ที่ ๔

คณะกรรมการเมืองปัตตานีประชุมปรึกษากันแล้วทำให้มหาอุปราช ราชามันโซร์ ขึ้นเป็นสุลต่านองค์ที่ ๔ ในพระนามว่าสุลต่านมันโซร์ชาห์ หลังจากนั้นไม่นานพระประโหมสุหรี ของสุลต่านองค์ก่อนก็ประสูติโอรส โปรดตั้งนามว่า ราชยาปาเตะสยาม เพื่อเป็นที่ระลึกในการทำศึกกับสยามอยุธยา มันโซร์ชาห์สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ.๒๑๑๕ หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ ๑ เป็นเวลา ๓ ปีแล้ว

สุลต่านปัตตานีองค์ที่ ๕

ราชาปาเตะสยามได้รับการสถาปนาให้เป็นสุลต่านองค์ที่ ๕ ในพระนาม สุลต่านปาเตะสยามซาร์ด้วยวัย ๘ พรรษา แล้วถูกกลบปลงพระชนม์ด้วยกริช จากรายามัมบังพระเชษฐา (พี่ชาย) ในพระราชวัง

สุลต่านปัตตานีองค์ที่ ๖

ราชาปะห์ไดร์ โอรสสุลต่านมันโชร์ซาร์ ขึ้นครองราชย์ในพระนามสุลต่านบะไดร์ซาร์ ราชาปีมาอนุชา ได้กลบปลงพระชนม์พระองค์ด้วยการแทงด้วยกริชในพระราชวังชั้นใน เช่นกัน

สุลต่านองค์ที่ ๗

สุลต่านบะไดร์ซาร์ไม่มีโอรสมีแต่พระธิดา ๓ พระองค์เถาหรือเถานี้มี ๓ องค์ ราชยาฮียา ราชยาบีรู และราชยาอูรู ดังนั้น เมื่อที่ประชุมเสนาบดีตกลงกันทำให้ราชยาฮียาขึ้นครองราชย์ ราชยาฮียาก็เป็นสุลต่านผู้หญิงองค์แรกของนครรัฐปัตตานีในคำศัพท์ จะใช้ว่าสุลตานิ คือ สุลต่านผู้หญิงแต่ไม่มีคำว่าสุลต่านนำหน้า หรือ คำว่า ซาร์ ตามหลัง ตามปกติคำว่า ซาร์เป็นภาษาอาหรับหรืออิหร่านแปลว่า จักรพรรดิ หากเป็นมองโกลจะเรียกว่าข่าน เป็นจีนเรียกว่าฮ่องเต้ รัสเซียจะใช้คำว่าซาร์ ญี่ปุ่นจะใช้คำว่าจักรพรรดิตรงตัว ขอมโบราณจะใช้ว่า “วรมัน” ชาวไทยมักจะใช้คำว่า “บรม” แต่ไม่ค่อนข้างแพร่หลายในความเข้าใจ ความเด่นชัดเลยไม่มี

พระราชกรณียกิจ

สุลตานิฮียาได้ทรงปฏิบัติราชการมีผลงานดังนี้

๑. ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับราษฎร กฎหมาย และราชวงศ์แบบตรงไปตรงมาไม่ลำเอียง
๒. พระนามขจรขจายไปทั่วโลก จากพ่อค้าชาติต่างๆ ออกไปเล่าขาน
๓. กษัตริย์ยุโรปหลายประเทศและเอเชียส่งคณะทูตมาเชื่อมสัมพันธไมตรี
๔. สุลตานิฮียาส่งทูตไปตอบแทนอย่างทั่วถึงรวมทั้งญี่ปุ่นและอยุธยา
๕. ไชยกุลญี่ปุ่นไม่เคยสนใจนครรัฐปัตตานีมากนัก แต่สมัยสุลตานิฮียา ญี่ปุ่นกลับส่งทูตมาเป็นคณะใหญ่เพื่อขยายกิจการค้าเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการตั้งสถานีการค้าอย่างถาวรกับปัตตานีในปี พ.ศ. ๒๑๓๕ ซึ่งตรงกับสมัยของสมเด็จพระนเรศวรกษัตริย์องค์ที่ ๑๘ แห่งกรุงศรีอยุธยา
๖. เมืองสาย (บุรี) กลายเป็นจุดนัดพบของสินค้าจากปัตตานีและจากกรุงศรีอยุธยาที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้นกว่าแต่ก่อน โดยแลกเปลี่ยนคณะทูตกันมากกว่า ๑ ครั้ง
๗. พระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยาจะทรงเรียกสุลต่านฮียาว่า “พระนางเจ้าหญิง” ทำให้ประชาชนในปัตตานีเรียกตามเป็นภาษาแซกว่า “นาซาแย”
๘. โปรดให้ขุดคลองกรือเซะไหลขึ้นไปทางเหนือออกสู่ทะเลทำให้คลองใหม่ผลักดันน้ำทะเลออกไปการทำนาจึงอุดมสมบูรณ์ขึ้น

กรณีความขัดแย้งของพ่อค้า

ชาวฮอลันดาจะมีจำนวนมากขึ้นรองจากชาวโปรตุเกสเท่านั้นคือ พ่อค้าตะวันตกส่วนมากจะนำบุตรภรรยา มาด้วยทำให้ประชาคมมีประชากรหลากหลายระดับ ทำให้โปรตุเกสไม่พอใจที่ฮอลันดาเข้ามาแบ่งเปอร์เซ็นต์จากการตลาดในรัฐปัตตานี

ศึกปัตตานีครั้งที่ ๒

จากความเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็วของนครรัฐปัตตานีในด้านการค้า การติดต่อกับต่างประเทศ ความอุดมสมบูรณ์ของโคกทรัพย์ในแผ่นดินมีสินแร่ ทองแดงและทองคำ แม้แต่ไถยังออกใช้วันละ ๒ - ๓ ครั้ง ทำให้นานาชาติมุ่งมาสู่นครรัฐปัตตานีอย่างไม่ขาดสายส่งผลให้อยุธยาร่อยหรือสินค้านานาชาติและผลประโยชน์เข้าสู่ท้องพระคลังหลวงลดลงอย่างเห็นได้ชัด อยุธยาจึงมีความคิดที่จะเข้าครอบครองปัตตานีไว้ในพระราชอาณาจักรในสมัยสมเด็จพระนเรศวรตอนปลาย

ในปี พ.ศ.๒๑๔๖ กษัตริย์อยุธยาคือสมเด็จพระนเรศวรได้โปรดให้พระยาเดโช นำทหาร ๓๐๐ คน เข้าประชิดเมืองปัตตานีกองทัพปัตตานีได้ออกต่อสู้เป็นสามารถประกอบกับพ่อค้าฮอลันดา อังกฤษ ญี่ปุ่น ได้ช่วยกันยิงระดมกองทัพสยามจนต้องถอยทัพกลับไป

สาเหตุที่กษัตริย์อยุธยาส่งกองทัพมาตีปัตตานีด้วยระแวงว่า ปัตตานีจะเป็นที่ล่องสูมกองโจรชาว "ลักปะหม่าหนา" (ลักขมณ) ที่เคยมาประชิดเมืองนครศรีธรรมราชเมื่อ พ.ศ. ๒๑๔๔ หรือ ๒ ปีที่ผ่านมา โดยบังคับให้เมืองนครส่งส่วยไร่เปิดปีละ ๓๐,๐๐๐ ฟอง พระนเรศวรจึงส่งขุนทหารฝีมือเยี่ยมทางเรือ คือ พระรามราชท้ายน้ำ มาเป็นเจ้านครพร้อมขุนเขาราชมาเป็นปลัดเมืองเพื่อปราบโจรสลัดชวา

ผู้เขียนเคยถามนักเรียนว่า "ชาวเขาไร่เปิดทำอะไร" ส่วนมากที่นักเรียนชายหญิงตอบคือ "เอาไปทำไร่พลั่ว" ซึ่งเด็กกินกันเป็นประจำ ในสมัยนั้นเขาจะใช้ไร่แดงผลสมยางไม้ ดินเหนียว และผงข้าวเหนียวแช่แห อวน ไบเรือ หรือสิ่งทีผลิตจากฝ้ายแช่ให้เข้าเนื้อ เพื่อยับยั้งการผุเปื่อยให้ช้าลง ไร่เมืองนครจะมีไร่แดงเข้มข้นมากเพราะเมืองนครมีห้วยหนองคลองบึง แม่น้ำมากมายอาหารเบ็ดุดุดม แต่ปัจจุบันไชยากำลังไร่ไร่เค็มเข้มข้นมากกว่าเมืองอื่นในภาคใต้

ในการนี้พระรามราชท้ายน้ำเจ้านครคนใหม่ได้คัดเลือกยอดนักรบชั้นผู้น้อย หน้าตาดีมีฝีมือในการรบ และกลอุบายให้ทำทีให้เข้ามาค้าขายกับปัตตานี โดยกระทำตนใกล้เคียงกับราชสำนักอย่างจงรักภักดี เพื่อเหตุการณ์ในวันข้างหน้า หน้าที่ไม่นานโชกุนแห่งญี่ปุ่นได้สั่งซื้อปืนใหญ่ ๖ กระบอก ปืนยาวชนิดต่างๆ ๒๐๐ กระบอกไปจากปัตตานี ในปี พ.ศ.๒๑๔๘ สเปนก็เข้ามาค้าขายกับปัตตานีเป็นประเทศที่ ๓ ที่มาจากยุโรป สุลต่านีฮียาได้ต้อนรับคณะทูตเป็นอย่างดี แต่การค้าขายของสเปนไม่เวิร์คเท่าที่ควรเลยเบนไปหาหมู่เกาะขนาดใหญ่ที่ลากหลายชนเผ่า สเปนเลยเข้ายึดครองในนามพระเจ้าฟิลิป กษัตริย์ของตนแล้วให้ชื่อหมู่เกาะขนาดใหญ่นี้ว่า ฟิลิปปินส์ ซึ่งแปลว่า ฟิลิปป้อย โดยเผยแพร่ศาสนาคริสต์ให้แก่ประชาชนด้วย

ประมาณปี พ.ศ.๒๑๕๐

พระราชสาส์นจากอังกฤษ

บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษได้ดำเนินการให้บริษัทนำพระราชสาส์นของกษัตริย์อังกฤษพร้อมเครื่องราชบรรณาการมาด้วยเรือสินค้าชื่อ The Globe มีกัปตันชื่ออันโตนิโอฟ มาถวายสุลต่านีฮียาในปี พ.ศ.๒๑๕๔ เพื่อทำการค้าขายเหมือนโปรตุเกส ฮอลันดา และสเปนที่เข้ามาก่อนหน้าแล้ว ตรงกับสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม กษัตริย์องค์ที่ ๒๑ แห่งกรุงศรีอยุธยา ในการนี้สุลต่านีโปรดให้ทหารนำผลไม้มาไปมอบให้กับต้นเรือที่จอดทอดสมออยู่หน้าอ่าวนครรัฐปัตตานีซึ่งต่อมาอังกฤษได้สร้างสถานีการค้าขึ้นที่นี่

หมายเหตุรายชื่เยา

รายชื่เยาหรือสุตตานีชื่เยาประสูติประมาณ พ.ศ.๒๑๐๖ ครองราชย์ประมาณอายุ ๒๑ พรรษา ถิ่นพระชนม์ ในปี พ.ศ.๒๑๕๙ ครองราชย์ระหว่าง พ.ศ.๒๑๒๗-๒๑๕๙ รวมเวลา ๓๒ ปี

ตรงกับภษัตริย์องค์ที่ ๑๗ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช (๒๑๑๒ - ๒๑๓๓)

ตรงกับภษัตริย์องค์ที่ ๑๘ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (๒๑๓๓ - ๒๑๔๘)

ตรงกับภษัตริย์องค์ที่ ๑๙ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ สมเด็จพระเอกาทศรถ (๒๑๔๘ - ๒๑๕๓)

สุตต่านีปัตตานีองค์ที่ ๘

รายชื่เยาพระชนินชญาพระชนมาอายุ ๖๒ พรรษา ได้ขึ้นครองราชย์เป็นสุตต่านีปัตตานีองค์ที่ ๘ มีพระราชกรณียกิจ ดังนี้

๑. พ.ศ.๒๑๖๙ โปรดให้ขุดคลองไปถึงกรือแซะ

๒. กระแสน้ำคลองกรือแซะกลายเป็นน้ำจืด เลยกทำนาเกลือซึ่งเป็นอาชีพสำคัญอาชีพหนึ่งของชาวปัตตานี ถึงขั้นวิกฤติด้วยทำนาเกลือไม่ได้ ด้วยใช้เกลือในการหมักปลาทำปลาเค็ม ปลาจ๋า นูเค็ม ใส่เนื้อให้เก็บไว้ได้นาน และขายให้ต่างประเทศโดยเฉพาะอังกฤษ จะนิยมซื้อเกลือของปัตตานีมากกว่าของอยุธยา

๓. โปรดให้สร้างเขื่อนด้วยหินปิดกระแสน้ำจืดที่มีมากเกินไป

๔. โปรดให้รับรายาดูง ขนินชญาและรายากูนัง ปันดดา (หลาน) กลับจากปาหัง ด้วยสุตต่านีปาหังถิ่นพระชนม์

๕. สายสืบมารายงานว่า กรุงศรีอยุธยากำลังวางแผนมาทำศึกกับนครรัฐปัตตานีอีกครั้งหนึ่ง ด้วยกองทัพอยุธยามีความพร้อมทั้งทหารและอาวุธมากกว่าแต่ก่อน

การเตรียมตัวรับศึก

ดังนั้นสุตต่านีปัตตานีได้เตรียมตัวทำสงครามกับอยุธยา ดังนี้

๑. โปรดให้ฝึกซ้อมทหารเกณฑ์ชายฉกรรจ์อายุ ๒๑ ปีขึ้นไปนับพันคนพร้อมเพลงอาวุธทุกชนิด เช่น หอก ดาบ กริช แหวน หลาว ธนู การขี่ช้าง และที่ม้ารบศึก

๒. ให้ตั้งเพนียดจับช้างป่ามาฝึกหัดแต่เกรงว่าจะไม่ทันการจึงซื้อช้างจากนครศรีธรรมราชไปเพิ่มเติมจำนวนมาก

๓. ไม่หวังนั่งใช้ปืนใหญ่และกองกำลังต่างชาติมากนักปืนใหญ่ที่เคยศึกษาก็จะเก่าไปส่วนการทำปืนใหม่ ขายเป็นสินค้าก็หยุดไปนานแล้ว

๔. สั่งซื้อปืนใหญ่จากต่างชาติแต่มีน้อยมาก จึงโปรดให้หลอมปืนใหญ่ขึ้นด้วยทองเหลือง โดยโปรดให้ราษฎรเอาทองเหลืองมาเข้าคลังหลวงเพื่อใช้หล่อปืนใหญ่ (แบบชาวบ้านบางระจัน)

หลิมโต๊ะเคียม

หลิมโต๊ะเคียมเป็นพ่อค้าชาวจีนที่มีความสามารถในการก่อสร้างและหล่อหลอมปืนใหญ่ ต่อมาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามที่ปัตตานีได้ชื่อว่าโต๊ะเคียมอาศัยอยู่กับเสนาบดีผู้ใหญ่คนหนึ่ง โดยได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนายภาษีในท่าเรือปากอ่าวปัตตานี

ทางพ่อแม่ของหลิมโต๊ะเคียมที่เมืองจีนเป็นห้วงมาก หลิมกอเหนี่ยวน้องสาวจึงอาสาพ่อแม่ออกตามหาไปกับเรือเดินทางจนมาถึงปัตตานี นางมีความเศร้าสลดมากที่มีพี่ชายเป็นมุสลิมและจะแต่งงานกับแม่หญิงแห่งปัตตานี

กระบอกที่ ๓ ชื่อว่า “มหาเลลา” ยาว ๕ คอก ๑ คีบ ๙ นิ้ว ใช้กระสุนขนาดวัดโดยรอบ ๓ นิ้ว ปืนทั้ง ๓ กระบอกวางบนรถลากสำหรับใช้ลากไปมาได้ น่าเสียดายไม่ได้บอกน้ำหนัก ทำไมกระบอกแรกชื่อ ครึนคร - ครึนครา แต่ชาวปัตตานีออกเสียงเป็นครึนครี สายลับจากเมืองนครเป็นผู้ตั้งชื่อหรือเปล่านั้น เพราะตอนนี้เป็นข้าราชการชั้นสูงแล้ว หรือนครหมายถึงนครรัฐปัตตานี

สุลต่านปัตตานี องค์ที่ ๙

เมื่อราวปีปฏิทินพระชนม์ พระชนมชีพราวปีปฏิทิน ๑๖๖๖ ประโหมสุหรืหรือมเหสีเอกของสุลต่านปาหังรัฐซึ่งมีเนื้อที่กว้างขวางที่สุดในมลายูได้ขึ้นครองราชย์เป็นสุลต่านองค์ที่ ๙ ของนครรัฐปัตตานี พระราชกรณียกิจของพระองค์คือ ยกกองทัพไปตีเมืองพัทลุง และนครศรีธรรมราชในปี พ.ศ.๒๑๗๓ ไม่เกรงใจราชธานีอยุธยาเลยนับว่ายอดเยี่ยม เพราะ ๒ เมืองจะเป็นผู้สนับสนุนสงขลาซึ่งต่อแดนกับปัตตานีที่เมืองจะนะและเทพา โดยเฉพาะนครศรีธรรมราชจะเป็นผู้แทนที่มีอำนาจเต็มของอยุธยา ดังนั้นการโจมตีนครศรีธรรมราชเหมือนกับตีอยุธยาโดยตรง มีการกล่าวกันว่า พระนางได้เสด็จไปเป็นทัพหลวงด้วย เยี่ยมมากราณี!!

เหตุการณ์ต้นรัชกาล

โอรสราชาเมืองยะโฮร์ที่ได้ไปเป็นราชาเมืองตรังกานู ชื่อเจ้าชายยังดีเปอร์ตูวันมุดอร์ ได้ส่งราชทูตมาสู่ขอราชาภูนิงพระธิดา

หมายเหตุราชาปีรุ

เมื่อราชาปีรุหรือสุลต่านปีรุสิ้นพระชนม์ในปี พ.ศ.๒๑๖๗ ด้วยพระชนมายุ ๖๗ พรรษา ครองราชย์ ๕ ปี ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๐ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือพระศรีเสาวภาคย์ (๒๑๕๓ - ๒๑๕๓)

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๑ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือ สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

หมายเหตุราชาอูรู

ราชาอูรูหรือสุลต่านอูรู ประสูติประมาณปี พ.ศ.๒๑๐๘ ครองราชย์เมื่อปี พ.ศ.๒๑๖๗ ด้วยพระชนม์มายุ ๕๙ พรรษา ถึง พ.ศ.๒๑๗๘ ครองราชย์อยู่ ๑๑ ปี

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๐ แห่งกรุงศรีอยุธยา

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๑ แห่งกรุงศรีอยุธยา

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๒ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ สมเด็จพระเชษฐาธิราช (๒๑๗๑ - ๒๑๗๒)

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๓ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ พระอาทิตย์วงศ์ (๒๑๗๒-๒๑๗๒)

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๔ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (๒๑๗๒ - ๒๑๙๙)

หมายเหตุราชาภูนิง

ราชาภูนิงหรือสุลต่านภูนิง ประสูติประมาณปี พ.ศ.๒๑๕๘ ปีที่หลวงพ่อดเหยียบน้ำทะเลจืดกลับจากอยุธยา มาถึงนครศรีธรรมราช ก่อนจะอภิเษกด้วยวัย ๑๖ ปี เมื่อ พ.ศ.๒๑๗๔ ก็เกิดศึกปัตตานีครั้งที่ ๓ โดยมีเจ้าปาวมาร่วมเป็นแม่ทัพทำศึกด้วยเสร็จศึกแล้วจึงอภิเษก ราชาภูนิงหรือรานิภูนิงครองราชย์ในปี พ.ศ.๒๑๗๘ ครองราชย์ประมาณอายุ ๒๐ พรรษา ครองราชย์ถึง ๕๑ ปี สิ้นพระชนม์เมื่ออายุ ๗๑ พรรษา

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๔ แห่งกรุงศรีอยุธยาคือ สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๕ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ สมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย

ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๖ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา
ตรงกับกษัตริย์องค์ที่ ๒๗ แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชของสุลต่านองค์ที่ ๙
ดังนั้นเจ้าชายจากตังเกี๋ยพล ๓,๐๐๐ คน พร้อมเรือ ๑๒๐ ลำ “ของไหว้” และเสนาบดีผู้ใหญ่
ก็เคลื่อนกระบวนขบวนหมากไปสู่อัฒมาณียะซึ่งต้องพักพลอยู่ ๓ เดือน เพื่อรอฝ่ายเจ้าสาวรายาถูกนึ่งได้ตระเตรียมงานอภิเษก

๕

ความสุข มันไม่เกิด เพราะเรารวยหรือจนหรือ
มันเกิดจากเพราะเราพอใจ หรือไม่พอใจต่างหาก...
สิ่งไหนถ้าเราไม่พอใจก็เป็นทุกข์... ถ้าเราพอใจยอมรับก็เป็นสุข

จาก F.B